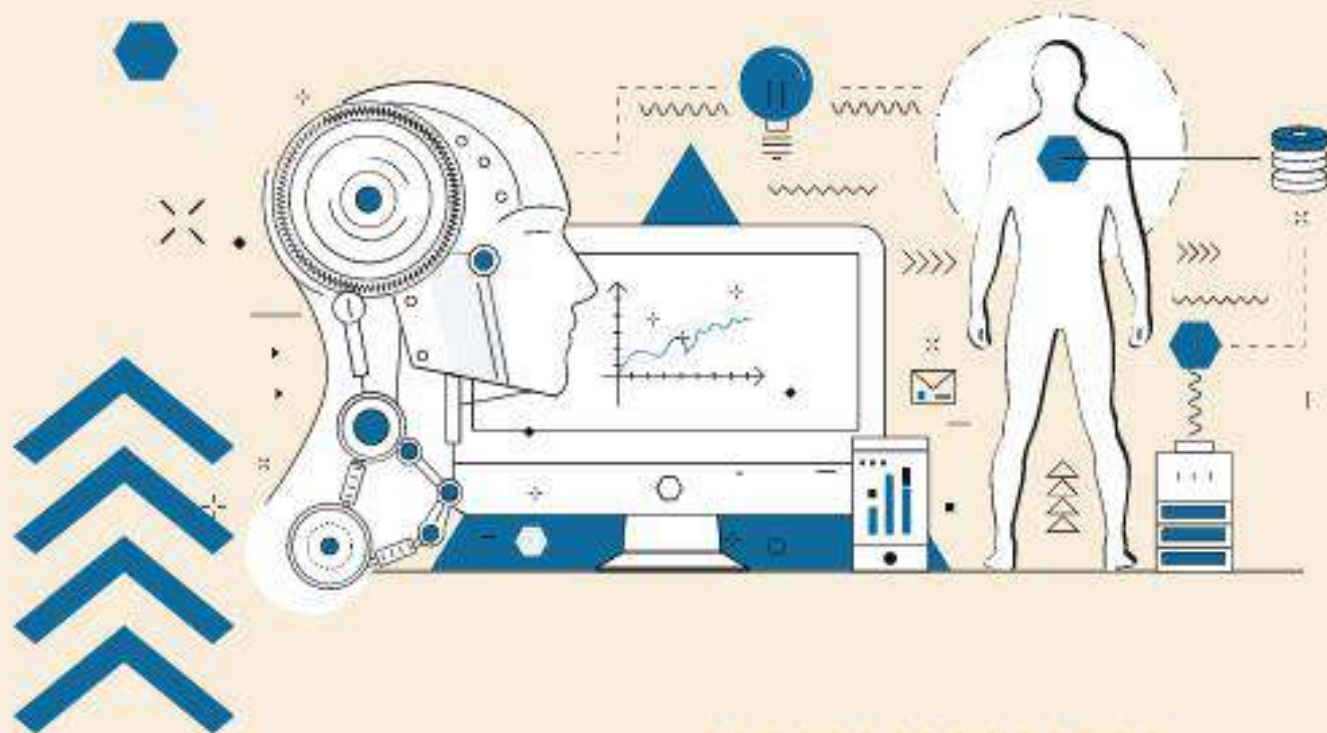

Міністерство охорони здоров'я України
Буковинський державний медичний університет

РОЗВИТОК ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЯК ОСНОВА НОВІТНІХ ДОСЯГНЕНЬ У МЕДИЦИНІ

DEVELOPMENT OF NATURAL SCIENCES AS A BASIS OF NEW ACHIEVEMENTS IN MEDICINE

Чернівці
18.06.25

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

V науково-практичної конференції

РОЗВИТОК ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЯК ОСНОВА НОВІТНІХ ДОСЯГНЕНЬ У МЕДИЦИНІ

*м. Чернівці
18 червня 2025 року*

УДК 5-027.1:61(063)

Р 64

Медицина є прикладом інтеграції багатьох наук. Наукові дослідження у сучасній медицині на основі досягнень фізики, хімії, біології, інформатики та інших наук відкривають нові можливості для вивчення процесів, які відбуваються в живих організмах, та вимагають якісних змін у підготовці медиків. Науково-практична конференція **«Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині»** покликана змінювати свідомість людей, характер їхньої діяльності та стимулювати зміни у підготовці медичних кадрів. Вміле застосування сучасних природничо-наукових досягнень є запорукою подальшого розвитку медицини як галузі знань.

Конференція присвячена висвітленню нових теоретичних і прикладних результатів у галузі природничих наук та інформаційних технологій, що є важливими для розвитку медицини та стимулювання взаємодії між науковцями природничих та медичних наук, взаємодії з представниками практичної охорони здоров'я.

Голова програмного комітету

Ігор ГЕРУШ ректор Буковинського державного медичного університету, професор

Співголови програмного комітету

Оксана ГОДОВАНЕЦЬ проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Буковинського державного медичного університету, професор, д.мед.н.

Володимир ФЕДІВ завідувач кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики Буковинського державного медичного університету, професор, д.фіз.-мат.н

Програмний комітет

Марія ІВАНЧУК доцент закладу вищої освіти кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики Буковинського державного медичного університету, к.фіз.мат.н., доцент,

Олена ОЛАР доцент закладу вищої освіти кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики Буковинського державного медичного університету, к.фіз.мат.н., доцент

Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині: матеріали V науково-практичної конференції, м. Чернівці, 18 червня 2025 р. / за ред. В. І. Федіва – Чернівці: БДМУ, 2025. – 149 с.

У збірнику подані матеріали науково-практичної конференції «Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині». У статтях та тезах представлені результати теоретичних і експериментальних досліджень.

Матеріали подаються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність інформації, правильність фактів, цитат та посилань несуть автори.

Для наукових та науково-педагогічних співробітників, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів та студентів, працівників практичної охорони здоров'я.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Буковинського державного медичного університету (Протокол №10 від 19.06.2025 р.)

Комп'ютерна верстка Марія ІВАНЧУК, Олена ОЛАР

ISBN 978-617-519-180-4

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY

CONFERENCE PROCEEDINGS

V Scientific and Practical Conference

DEVELOPMENT OF NATURAL SCIENCES AS A BASIS OF NEW ACHIEVEMENTS IN MEDICINE

Chernivtsi, Ukraine

June 18, 2025

UDC 5-027.1:61(063)

P 64

Medicine is an example of the integration of many sciences. Scientific research in modern medicine, based on the achievements of physics, chemistry, biology, computer science and other sciences, opens new opportunities for studying the processes occurring in living organisms and requires qualitative changes in the training of physicians. Scientific-practical conference "**Development of natural sciences as the basis of the latest achievements in medicine**" aims to change the consciousness of people, the nature of their activity and stimulate changes in the training of medical personnel. The skilful application of modern scientific achievements is the key to the further development of medicine as a field of knowledge.

The conference is dedicated to the coverage of new theoretical and applied results in the field of natural sciences and information technologies, which are important for the development of medicine and stimulating interaction between scientists of natural and medical sciences, cooperation with representatives of practical healthcare.

Conference chair

Prof. **Igor GERUSH**, rector of Bukovinian State Medical University

Vice chair

Prof, Dr. **Oksana GODOVANEK** vice-rector of Bukovinian State Medical University

Prof, Dr. **Volodymyr FEDIV** chief of the Department of Medical and Biological Physics and Medical Informatics at Bukovinian State Medical University

Scientific Committee

Ass.prof., PhD **Maria IVANCHUK** Department of Medical and Biological Physics and Medical Informatics at Bukovinian State Medical University

Ass.prof., PhD **Olena OLAR** Department of Medical and Biological Physics and Medical Informatics at Bukovinian State Medical University

Development of Natural Sciences as a Basis of New Achievements in Medicine: Conference Proceedings, June, 18, 2025, Chernivtsi, Ukraine/ edited by V.Fediv – Chernivtsi, BSMU, 2025. – 149 p.

The proceedings contain materials of a scientific and practical Internet conference "Development of the natural sciences as the basis of the latest achievements in medicine" which present the results of theoretical and experimental studies.

Papers are submitted by the author editing. The authors are responsible for the accuracy of the information, the correctness of the facts, quotations and references.

For scientific and scientific-pedagogical staff, teachers of higher education institutions, graduate students and students, practical healthcare workers.

Recommended by Scientific Council of Bukovinian State Medical University (Minutes #10, dated 19/06/25)

ISBN 978-617-519-180-4

Влітку 2024 р. БДМУ отримав доступ до навчальної оболонки медичної інформаційної системи Education.Askep.net в рамках договору про партнерство і співпрацю з Громадською спілкою «Кластер медичних інновацій». Це дало можливість впровадити вивчення основ роботи з МІС у навчальний процес під час вивчення медичної інформатики. На 2024-2025 н.р. у робочу навчальну програму дисципліни “Медична інформатика” студентам спеціальності Медицина було додано одне лекційне заняття, присвячене МІС, та чотири практичних заняття, на яких студенти опановують практичні навички роботи з медичними інформаційними системами. Для студентів спеціальності “Терапія та реабілітація” передбачено 1 лекційне та три практичних заняття з цієї теми.

Під час лекції студенти дізнаються про основні поняття ЕСОЗ, її складові частини. Велика увага приділяється МІС, їх видам, функціям, перевагам для лікарів та закладу охорони здоров'я в цілому, можливості їх використання пацієнтами. Розглядаються основні етапи внесення електронних медичних записів в ЕСОЗ за допомогою МІС.

На практичних заняттях студенти опановують навички внесення інформації про пацієнта в ЕСОЗ, підписання з ним декларації, внесення в ЕСОЗ стаціонарних та амбулаторних епізодів, створення планів лікування, виписування електронного рецепту на лікарські засоби, електронного направлення та медичного висновку про тимчасову непрацездатність. Заняття, присвячені МІС, викликають неабияку зацікавленість у студентів, причому студенти, які мають досвід практичної роботи в закладах охорони здоров'я, завжди підкреслюють важливість даної теми в курсі медичної інформатики.

ІНТЕРНІВ ПОТРІБНО ГОТУВАТИ ДО ЛІКАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, А НЕ ДО СКЛАДАННЯ ІСПИТІВ

Іващук С.І., Косяченко О.В.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

serge.ivash@gmail.com

Інтернатура не є звичайним продовженням того навчального процесу, який ми забезпечуємо студентам. Так, звісно, є навчальний план і програма, лише «проходь» матеріал, слідує методичним розробкам і рекомендаціям, контрольною рівень засвоєння. Додатково, від викладача залежить та атмосфера, що створюється в інтернатурі, вміння

знайти підхід до кожного, зацікавити і донести інформацію. Здається, все просто і подібно до студентського навчання. Проте, викладач на етапі інтернатури має більший ступінь свободи, може викладати теми у довільному порядку, приділяючи одній більше уваги, іншу проходячи побіжно, розглядати на одному занятті тему з позиції дотичних суміжних дисциплін, виступаючи агрегатором тих знань та інформації, що подаються, зазвичай, окремо при вивченні кожної окремої дисципліни.

Наступний момент у навчальному процесі інтернів – це комунікативні навички і взаємодія з пацієнтом. Це ще один стрижневий момент у цьому процесі, який ґрунтується на, у першу чергу, «схемі історії хвороби», вмінні чути пацієнта, критично та обдуманно підходити до інформації отриманої від останнього, вміти її аналізувати. Адже, після закінчення вищого навчального закладу, основною ідеєю освіти інтерна є *learning by doing* – вчитися, роблячи. І, ось тут, ми вбачаємо продовження та оптимізацію навчального процесу через групову роботу, але не лише робота у команді, а, як було доведено американським психологом Johnny Tauer, за наявності конкуренції, тобто – «співпраця + конкуренція», що забезпечує найбільше задоволення від виконання завдання (роботи) з усіма його конкуренто-мотиваційними проявами і кращими результатами. Як приклад цього, можна навести роботу окремо двох груп інтернів з одним пацієнтом, щодо встановлення діагнозу, додаткового обстеження і плану лікування, з наступним письмовим представленням результату роботи кожної групи. До речі, ситуація «співпраця + конкуренція» найрізніше трапляється в освітньому процесі – у нас немає традиції групової роботи.

Звісно, така форма навчання потребує приділення значної уваги професійним навичкам і компетенціям (*skills and competences*), а це, у свою чергу, вимагає нової ролі викладача, який виступає у ролі коуча. Перед останнім стоять наступні завдання:

- супроводжує весь діагностичний процес з наданням зворотного зв'язку навіть на проміжних етапах;
- підтримує безпосередній контакт з пацієнтом, щоб орієнтуватися чи інтерни рухаються у правильному напрямку;
- відповідає на запитання інтернів, що виникають впродовж діагностичного процесу, чи вказує на джерело отримання інформації;
- допомагає, щоб усі члени команди були задіяні у роботі;
- підтримує групову роботу, виявляючи сильні сторони кожного з членів команди;

- мотивує команду, вказуючи на досягнення та якості кожного, що допомогло в отриманні позитивного результату. Якщо ж критикує, то, не переходить на особистості, щоб уникнути демотивації.

Висновок. За наведених складових навчання, інтерн стає господарем останнього, де викладач (коуч) спрямовує навчальний процес, ділиться власним досвідом, щоб забезпечити успішний освітній результат.

ДІАГНОСТИКА СИМПТОМІВ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Колюбакіна Л.В., Власова О.В.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

koliubakina.larysa@bsmu.edu.ua, vlasova.olena@bsmu.edu.ua

Проблема мотивації є однією з фундаментальних проблем, від якої залежить професійне становлення та ефективність майбутньої кар'єри в межах обраної студентом професії, є ключем до поведінки людини та позначає характеристику процесу, який стимулює та підтримує поведінкову активність, напрямок дій, прийняття рішень. Водночас, цей процес супроводжується колом емоційних ситуацій, серед яких не останнє місце займає рівень тривожності, зумовлений прискоренням темпу життя, посиленням соціально-економічної напруги, технічним прогресом, що вимагає швидкої реакції та налаштування до реалій сьогодення. Військові дії в Україні внесли ще більш негативні корективи: кардинальні зміни у світогляд, мотиваційну поведінку та способи реагування у стресових ситуаціях, що призвело до зростання тривожних станів, розвитку емоційного вигорання, які вплинули на мотиваційну та пізнавальну діяльність студентів.

Виходячи з **цього метою роботи** було проведення аналізу рівня тривожності та емоційного вигорання як стереотипу професійної поведінки у студентів.

Матеріали та методи. Для вивчення психологічних особливостей емоційного вигорання проведено анкетування 158 студентів 5-6 курсів. Збір даних відбувся упродовж 2024 р. Для діагностики проявів вигорання використано методику В.В. Бойко «Діагностика рівня емоційного вигорання» (6). Оцінювання проводили за 84 пунктами, розділеними на 12 шкал, які в свою чергу, поділені за трьома фазами: напруження, резистентії, виснаження. Кожна фаза містить у собі по 4 симптоми. Для якісної інтерпретації кожного синдрому використано по 8 питань. Відповідаючи на судження,